

Briuselis, 2025 m. spalio 6 d.
(OR. en)

13451/25

Tarpinstitucinė byla:
2023/0232 (COD)

ENV 929
CLIMA 388
AGRI 457
FORETS 80
RECH 418
TRANS 426
CODEC 1413

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugsėjo 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 596 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį dėl Tarybos pozicijos dėl Direktyvos dėl dirvožemio stebėsenos ir atsparumo (Dirvožemio stebėsenos teisės akto) priėmimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 596 final.

Priedama: COM(2025) 596 final

Briuselis, 2025 09 30
COM(2025) 596 final

2023/0232 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Direktyvos dėl dirvožemio stebėsenos ir atsparumo (Dirvožemio stebėsenos teisės akto) priėmimo

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI**pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį****dėl****Tarybos pozicijos dėl Direktyvos dėl dirvožemio stebėsenos ir atsparumo (Dirvožemio stebėsenos teisės akto) priėmimo****1. PAGRINDINIAI FAKTAI**

Pasiūlymo (dokumentas COM(2023) 416 <i>final</i> – 2023/0232 COD) perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data	2023 m. liepos 5 d.
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data	2023 m. spalio 25 d.
Per pirmąją svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data	2024 m. balandžio 10 d.
Pakeisto pasiūlymo perdavimo data	Netaikoma
Tarybos pozicijos priėmimo data	2025 m. rugsėjo 29 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Pasiūlymo tikslas – sukurti tvirtą ir nuoseklią dirvožemio stebėsenos sistemą, skirtą visiems dirvožemiams visoje ES, ir nuolat gerinti dirvožemio būklę Sąjungoje siekiant, kad iki 2050 m. ji taptų gera ir tokia išliktų ir taip būtų užtikrintos įvairios dirvožemio ekosisteminės paslaugos tokiu mastu, kurio pakaktų aplinkos, socialiniams ir ekonominiams poreikiams patenkinti, klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo poveikiui užkardyti arba sušvelninti ir atsparumui gaivalinėms nelaimėms bei apsirūpinimo maistu saugumui padidinti, ir kad dirvožemio tarša būtų sumažinta iki lygio, kuris nebelaikomas žalingu žmonių sveikatai ir aplinkai.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Per pirmąją svarstymą priimta Tarybos pozicija visiškai atitinka 2025 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos pasiektą politinį susitarimą. Komisija pritaria šiam susitarimui, kurio pagrindiniai aspektai išdėstyti toliau.

- Dirvožemio būklės stebėseną: teisėkūros institucijos susitarė remtis Komisijos pasiūlymu nustatydamos bendras analizės ir ėminių ėmimo metodikas, bendrą dirvožemio būklės deskriptorių sąrašą ir geros dirvožemio būklės kriterijus. Jos susitarė išplėsti Komisijos pasiūlymą – nustatyti reikalavimą stebėti papildomus dirvožemio teršalus (PFAS, pesticidus ir jų metabolitus) ir įvesti griežtesnį bendrą dirvožemio biologinės įvairovės deskriptorių. Valstybėms narėms leidžiama apriboti taškų, kuriuose stebimi šie teršalai ir minėtas dirvožemio biologinės įvairovės

deskriptorius, skaičių. Šis kompromisas didina dirvožemio stebėsenos vertę ir kartu padeda išlaikyti išlaidų efektyvumą ir nedidelę naštą.

- Dirvožemio būklės vertinimas: teisėkūros institucijos susitarė nustatyti neprivalomas tvarias siektinas vertes, atspindinčias ilgalaikį direktyvos tikslą – iki 2050 m. užtikrinti gerą dirvožemio būklę, ir veiklos priežastinių veiksnių vertes, pagal kurias būtų galima nustatyti, kada reikalinga valstybių narių parama, (jas turi nustatyti valstybės narės). Kompromisu išlaikoma tinkama pusiausvyra tarp ilgalaikio geros dirvožemio būklės tikslo ir poreikio pirmenybę teikti trumpalaikėms ir vidutinės trukmės priemonėms dirvožemio būklei gerinti.
- Dirvožemio atsparumas: teisėkūros institucijos susitarė atsisakyti tvaraus dirvožemio valdymo koncepcijos ir orientuotis į paramą dirvožemio būklei bei atsparumui. Jos susitarė išbraukti nuostatas, kuriose galėtų būti įpareigojimų, kuriuos valstybės narės galėtų nustatyti dirvožemio valdytojams, ir priedą, kuriame išdėstyti tvaraus dirvožemio valdymo principai. Remiantis veiklos priežastinių veiksnių vertėmis, dirvožemio būklės vertinimas išliko susietas su parama dirvožemio atsparumui. Pagal šį kompromisą išlaikomi reikalavimai, sudarantys sąlygas pradėti geros dirvožemio būklės atkūrimą ir apskritai padidinti dirvožemio atsparumą.
- Žemės užėmimo poveikio mažinimo principai: teisėkūros institucijos susitarė orientuotis ne į visas žemės užėmimo formas, o tik į labiausiai matomas ir didžiausią poveikį turinčias žemės užėmimo, dirvožemio sandarinimo ir dirvožemio šalinimo būdus, kuriuos stebėti lengviausia (be kita ko, nuotoliniu būdu). Teisėkūros institucijos taip pat paaiškino, kad šios nuostatos yra grindžiamos pastangomis ir neturi poveikio teritorijų planavimui, kuris priklauso nacionalinei kompetencijai, taip pat pagal jas nereikalaujama nustatyti naujų leidimų išdavimo procedūrų ir jomis neturėtų būti užkertamas kelias išduoti leidimus naujai veiklai. Šiomis nuostatomis paaiškinamos lankstumo galimybės, kurias valstybės narės turi įgyvendindamos šiuos poveikio mažinimo principus.
- Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas: teisėkūros institucijos susitarė pratęsti keleto įpareigojimų įvykdymo terminus. Juos pratęsus suteikiama pakankamai laiko direktyvoje nustatytiems įpareigojimams įgyvendinti ir administracinės bei finansinės naštos intensyvumui sumažinti, nes taikomas laipsniško įgyvendinimo metodas.
- Komisijos parama: teisėkūros institucijos paprašė Komisijos valstybėms narėms teikti paramą, pagalbą ir stiprinti jų gebėjimus. Visų pirma jos paprašė, kad Komisija, pateikdama neprivalomus dokumentus ir mokslines priemones, per labai trumpą laiką padėtų valstybėms narėms perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti daugelį direktyvos nuostatų. Komisijos parama padės įgyvendinti direktyvą. Vis dėlto, Komisija pabrėžia, kad tam reikia didelių žmogiškųjų ir finansinių išteklių.

4. IŠVADA

Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams ir gali priimti per pirmąjį svarstymą išreikštą Tarybos poziciją.